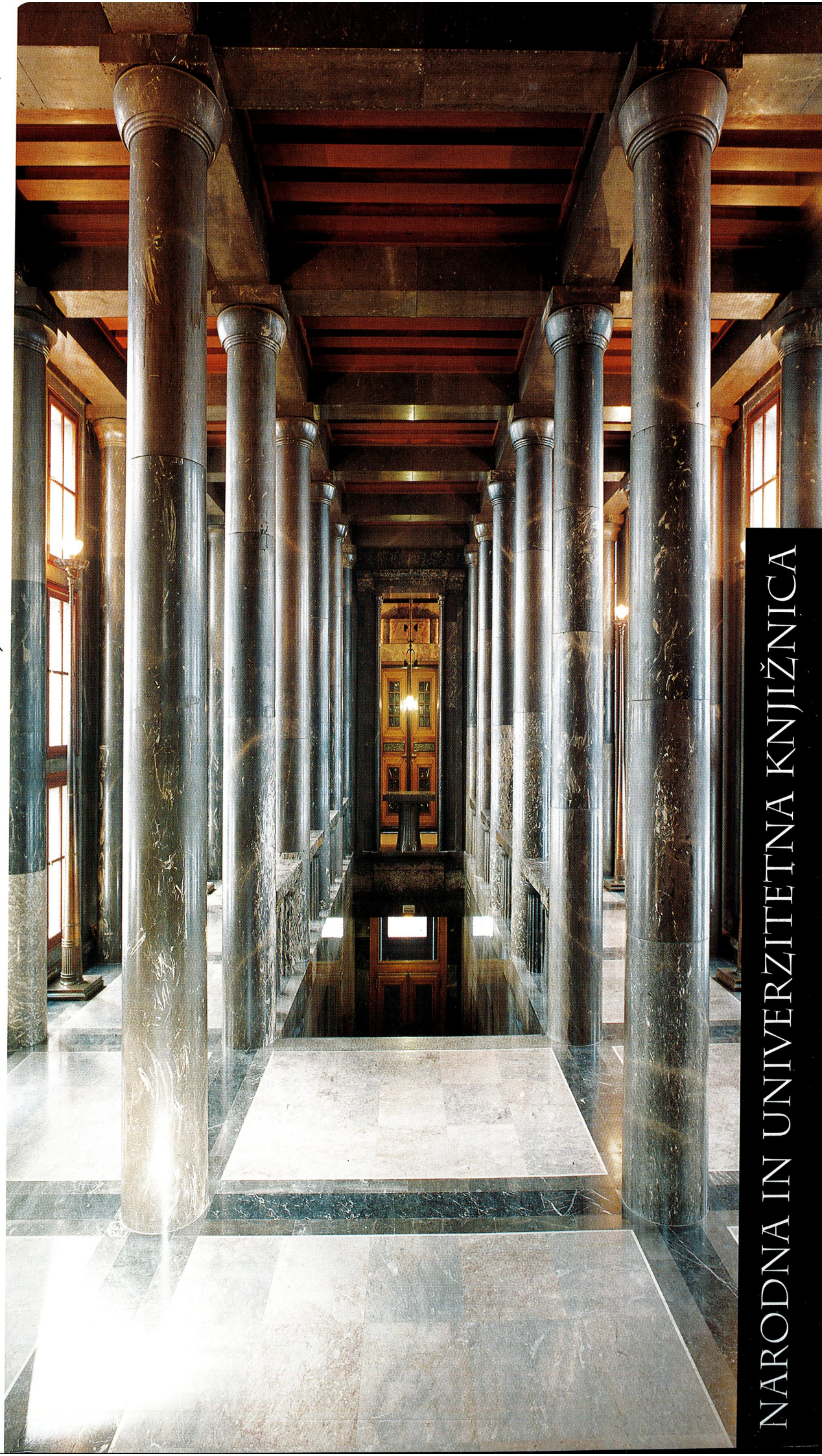

LJUBLJANA

KNJIŽNIČARŠKE NOVICE

10

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

KNJIŽNIČARSKE NOVICE

oktober 2001

Knjižničarske novice 11(2001)10
ISSN 0353-9237

Izdala in založila: *Narodna in univerzitetna knjižnica*
Turjaška 1
1000 Ljubljana
telefon (01) 2001 176, 2001 110
<http://www.nuk.uni-lj.si/>

Za knjižnico: *mag. Lenart Šetinc*

Odgovorna urednica: *Vilenka Jakac-Bizjak*
Glavna urednica: *Jelka Kastelic*
Uredniški odbor: *dr. Melita Ambrožič, dr. Silva Novljan, dr. Maja Žumer*

Naslovnico oblikoval: *Aleksij Kobal*
Fotografija na naslovnici: *Goran Bertok*
Tisk: Tiskarna Littera picta, d.o.o.

Naklada: 650 izvodov. Letna naročnina; naročila in odpovedi pošiljajte pisno na naslov uredništva. Prejetih tekstov ne lektoriramo in ne honoriramo. Razmnoževanje ni dovoljeno.

Naslov uredništva: NUK, Informacijski center za bibliotekarstvo, za "Knjižničarske novice", Turjaška 1, 1000 Ljubljana. Prispevke lahko pošiljate tudi na disketah ali po elektronski pošti: jelka.kastelic@nuk.uni-lj.si.

KONZORCIJI IN NAROČANJE ELEKTRONSKIH PUBLIKACIJ - OKROGLA MIZA VISOKOŠOLSKIH KNJIŽNIC NA POSVETOVANJU ZBDS

Na letošnjem strokovnem posvetovanju ZBDS, ki je bilo v Radencih od 10. do 12. oktobra, je bila 12. 10. okrogla miza: ***Konzorciji in naročanje elektronskih publikacij***, ki jo je v sodelovanju s Sekcijo za visokošolske knjižnice pripravila Državna matična služba za knjižničarstvo NUK. Glede na število udeležencev okrogle mize (70) in glede na to, da so se visokošolskim knjižnicam z obeh univerz pridružile tudi specialne knjižnice, kaže na veliko zanimanje za nove oblike koordinirane nabave pri nas.

O knjižničnih konzorcijih na posvetovanju ni bilo samostojnega referata, temeljna izhodišča novih ekonomskih modelov pa je že uvodoma predstavil gost iz ZDA dr. Tefko Saračević. Sodelovanje, usklajevanje, združevanje knjižnic je nujno potrebno, če hočejo imeti večjo pogajalsko moč pri sklepanju pogodb z dobavitelji in doseči čimbolj ugodne pogoje za dostop do elektronskih virov informacij za vse, ki so vključeni v konzorcij.

Konzorciji seveda niso nekaj novega, saj so se knjižnice, večinoma prostovoljno, združevale že pri nabavi tiskanih publikacij. V digitalni knjižnici pa je takšno sodelovanje postalo nujno. O prvih konzorcijih visokošolskih knjižnic lahko govorimo že v času gospodarske krize v ZDA, ko so

knjižnice koordinirale nabavo dragih referenčnih publikacij. Po podatkih mednarodne zveze konzorcijev ICOLC (International Coalition of Library Consortia) pa je v svetu trenutno okoli 150 knjižničnih konzorcijev, od tega okoli polovica v ZDA.

Evropske države h konzorcijskim nakupom pristopajo različno. V Veliki Britaniji so pred leti izvedli obsežno raziskavo o visokošolskih knjižnicah, ki je bila zaključena l. 1993 in katere izsledki so bolj znani kot Folett Report. Na osnovi teh rezultatov so se lotili programa izgradnje digitalne knjižnice na nacionalni ravni (eLib Programme) in številnih s tem povezanih projektov, na katerih temeljijo konzorcijski nakupi.

Marsikdo se tudi spominja referata o združevanju finskih visokošolskih knjižnic, ki je bil predstavljen na 1. posvetovanju visokošolskih knjižnic l. 1999 v Ljubljani. Na Finskem so se kar dve leti pripravljali na nacionalen program za izgradnjo digitalne knjižnice, vanj vložili izdatna finančna sredstva (3 milijone dolarjev) in zagotovili ustrezne kadre za centralizirano nabavo elektronskih informacijskih virov.

Cilj okrogle mize je bil, da najprej na kratko predstavimo slovenske izkušnje in stališča o konzorcijih. Zato smo za sodelovanje prosili: *mag. Marto Seljak, IZUM, dr. Matjaža Žaucerja, CTK, Ivana Kaniča, vodjo Informacijskega in referalnega centra NUK ter Karmen Štular-Sotošek iz Enote za pridobivanje gradiva v NUK.*

Mag. Seljakova je predstavila dejavnost IZUMA, ki je sklenil konzorcijske pogodbe za dostop do baz podatkov in servisov za slovenske knjižnice, ki so vključene v sistem COBISS oz. neprofitne ustanove (ne le knjižnice), katerih dejavnost (so)financira MZT. S tem

je zagotovil dostop do elektronskih virov informacij, ki so zanimivi za najširši krog uporabnikov na ravni sistema oz. države (n.pr. OCLC First Search - ECO, ISSN, SwetScan, JCR, OCLC FirstSearch - World Cat in druge baze podatkov, Bell&Howell (UMI), Web of Science).

Ivan Kanič je opozoril na nekatera temeljna izhodišča: konzorcijski nakupi so v bistvu nadaljevanje koordinacije nabave, s katero smo se v slovenskih knjižnicah srečali pred dvajsetimi leti, predvsem pri znanstvenih in strokovnih časopisih ter knjigah. Čeprav pri tem najpogosteje govorimo o elektronskih časopisih, je potrebno koordinirati nabavo vseh elektronskih virov informacij. Pri pogajanjih z dobavitelji in sklepanju licenčnih pogodb je treba zagotoviti dostop čim širšemu krogu uporabnikov. Za uspešno dogovarjanje pa je bistvenega pomena boljša povezava med knjižnicami (usklajene aktivnosti) ter med obema slovenskima univerzama.

Karmen Štular-Sotošek je predstavila EIFL Direct (Electronic Information for Libraries Direct) - mednarodni konzorcij, v katerem sodeluje 36 držav. Nastal je kot skupni projekt ustanov Zavoda za Odprto družbo in EBSCO Publishing, ki je eden največjih dobaviteljev elektronskih in tiskanih strokovnih in znanstvenih časopisov na svetu. Prek EIFL Direct so dostopne baze podatkov s polnimi besedili. Dostop imajo knjižnice, ki sodijo med neprofitne organizacije. Dostop do servisa financirata Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport in Ministrstvo za kulturo.

CTK je h konzorcijskemu nakupu, s katerim zagotavlja dostop do 1200 elektronskih časopisov informacijskega servisa Science Direct (Elsevier), pristopila skupaj s Kemijskim inštitutom in Inštitutom

Jožef Stefan za obdobje 2001-2003. V skladu z licenčnimi pogoji imajo dostop študentje in zaposleni na Univerzi v Ljubljani, osebje in člani CTK ter zaposleni na obeh inštitutih (KI, IJS). Tuji dobavitelji večkrat ne razumejo specifičnih razmer pri nas, zato pri pogajanjih prihaja do težav.

Tem predstavitvam je sledila živahna diskusija, na osnovi katere smo oblikovali naslednje **sklepe** in jih posredovali ZBDS:

- Najresnejši problem so **finančna sredstva**, knjižnice pa do tega trenutka še ne vedo, koliko sredstev za nabavo bo na razpolago do konca leta in v naslednjem letu. To je osnovni pogoj za načrtovanje nabave in za konzorcijske nakupe. O tem bo predsednica Sekcije za visokošolske knjižnice v pismu seznanila javnost ter MŠZŠ, rektorja Univerze;
- treba je oblikovati **strokovno telo** (v okviru ZBDS), ki bi skrbelo za koordinacijo naročanja oz. zagotavljanja dostopa do elektronskih virov informacij na nacionalni ravni;
- pri pogajanjih je potrebno je **razširiti ponudbo** na druge elektronske informacijske vire in zagotoviti dostop čim širšemu krogu uporabnikov ter se hitro odzivati na dogajanja, saj se ponudbe in pogoji dobaviteljev stalno spreminjajo (n.pr. Web of Science in Current Contents sta sedaj del širše ponudbe Web of Knowledge).
- potrebna je **večja koordinacija in obveščanje med knjižnicami** in
- **večja koordinacija med obema univerzama** - Univerzo v Ljubljani in Univerzo v Mariboru.

Okrogla miza je trajala dve uri in je bila vsekakor zanimiva, na tem področju bo potrebno še precej pogovarjanja in dogovarjanja. Knjižničarje kmalu čaka nov izziv – pogajanja za dostop do elektronskih knjig na spletu.

Več informacij o konzorcijih v drugih državah je v člankih prve letošnje številke časopisa *Liber Quarterly*, prav tako na spletnih straneh ICOLC - (<http://www.library.yale.edu/consortia/>) ter spletnih straneh IZUM, NUK in CTK.

Mag. Helena Pečko Mlekuš,
Narodna in univerzitetna knjižnica,
Državna matična služba za
knjižničarstvo

SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNE KNJIŽNICE

ZGODBA O TEM, ZAKAJ IN KAKO SE JE V ZGORNJEM POSOČJU POJAVIL MODRI LEPOTEC

Saj vsi veste, kako lepo je Zgornje Posočje, pa naša smaragdna Soča in beli vršaci..., ampak je že moral biti stvarnik v uri stvarjenja tega koščka zemlje malce deskoncentriran. Mičkene vasi je raztresel visoko po pobočjih, do njih so ljudje speljali ozke in strme ceste, po katerih običajno javna prevozna sredstva ne prisopihajo. Večina se je naveličala teh gorskih krasot in lepot in jo mahnila v dolino. Ostale so majhne vasice, z nekaj starejšimi prebivalci

in dolgi kilometri slabih cest med njimi. Da bi popravil svojo nepremišljenost, je bog dal ljudem potujočo knjižnico. (No, ne kar dal, tudi mi smo se morali malo potruditi.)

Bilo je leta 1998, ko smo si rekli, zdaj je pa dovolj, tako več ne gre. Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin nujno potrebuje svoje lastno vozilo. Bibliobus in gradivo smo si namreč delili še s knjižnicama iz Nove Gorice in Ajdovščine. Tako je bilo že od leta 1977 in prevažali smo se s tretjim vozilom po vrsti. Dni v mesecu, kdaj bo katera knjižnica imela bibliobus, smo si procentualno delili in bog ne daj, da je bil vmes kakšen praznik, ker je potem enostavno zmanjkalo dni za vsa izposojevališča. Dni za vzdrževanje vozila si enostavno nismo mogli privoščiti, seveda vse dokler se bibliobus sam ni odločil, da potrebuje malo počitka, in je šla falit kakšna stvar. V sedmih dnevih, ki jih je imela na voljo tolminska knjižnica, smo morali obiskati več kot petdeset izposojevališč, tudi do deset na dan. Lahko si predstavljate, da so bili postanki v posameznih krajih za bralce odločno prekratki. Komaj smo z zamudo pribzeli, že smo zadnje bralce metali iz bibliobusa. Da o dvanajst in večurnih delovnikih zaposlenih ne izgubljam besed. Ampak bralci so še kar prihajali, vedno več knjig so si izposojali in vedno več krajev je bilo. Ni bilo kaj, rabimo nov bibliobus. Pa smo dali vlogo na Ministrstvo za kulturo, k občinskim veljakom pa poslali našega glavnega borca, Viljema Lebana, da izbrska kaj drobiža iz že tako praznih popotresnih občinskih malh. Pa je nekako počasi, počasi le šlo. Preučili smo slovenske bibliobuse in si rekli, no pa pejmo pogledat, kaj imajo za devetimi gorami in devetimi vodami. Pa smo šli. Na Nizozemsko, v Nemčijo, Anglijo, na Finsko. In niti dva nista

bila enaka! Kaj zdaj? Ja, bo treba zgruntati nekaj novega, nekaj, kar bo najbolj ustrezalo našim hribcem in dolincam.

Z malce (prej omenjenim) božanskim navdihom smo ustvarili modrega lepotca. Zamisel za zunanjo barvno podobo smo pobrali kar od Soče, tekst pa preplonkali od Gregorčiča. Jasno. Malce je črke in črte sem in tja po bibliobusu pomagal predstavljati tudi akademski slikar Rudi Skočir. Notranjost je kombinacija prefinjenosti barv in materialov ter njihove uporabnosti. Ampak, nič pozerstva. Minimalizem. Saj smo Tolminci že od nekdaj znani kot skromen narod, a ne? Glavni koncept - snemljive knjižne police, mizice in korita za slikanice, ki se jih lahko poljubno namešča. Tako imamo nekako 90 metrov polic, na katere lahko postavimo približno 5.000 enot gradiva. Tehnična oprema bibliobusa je takšna, da smo od očividcev prejeli že nekaj prošenj za najem vozila za avtodom (zračno gretje, dve strešni klimatski napravi, dodatne baterije, polnilec s pretvornikom, generator, kamera za vzvratno vožnjo...) In da ne pozabim - tudi specialno iz Anglije uvoženo dvigalo za gibalno ovirane osebe. Zaenkrat prvo v Sloveniji. Kaj vse je še notri? Da česa ne izpustim, bo najbolje, če pogledam kar v predstavitveni katalog, ki smo ga izdali ob otvoritvi bibliobusa 7. septembra letos, tam je vse lepo natančno fotografirano in napisano. V slovenščini in angleščini. Če bi šla spet na Finsko, bi me znova z začudenjem spraševali, le kako imamo lahko tako dobre kataloge, zloženke,... Ja, saj je res, ne le v Sloveniji, tudi zunaj mu najbrž ni para. Ja, kaj si pa revčki morejo, kako boš posnel dobro panoramsko fotko bibliobusa brez naše Soče in hribov? (bi rekel naš fotograf Marko Grego) Aja, medijska oprema: radio,

CD predvajalnik, televizor, video-rekorder, trije (s številko: 3) prenosni računalniki s CD/DVD enotami in še delovna postaja. Ni slabo. Sicer je pa ves ta hec stal 53 milijonov. Če se bo pojavil še kakšen sponzor od kje, bomo poskušali preko mobilnih zvez priti tudi do interneta. Izposoja poteka na COBISSu, tako da smo sedaj s knjižnico v Tolminu in Bovcu povezani v enotno mrežo in lahko uporabljamo skupne podatkovne baze bralcev in gradiva. Čakamo še na knjižnico v Kobaridu, potem bo knjižnično-informacijska mreža v Zgornjem Posočju (po vseh standardih) končana. Vse to za naše ljube bralce. Nov bibliobus je bralcem (in zaposlenim) omogočil prijaznejši urnik: večkratne in daljše postanke, in nekaj novih krajev. Klasičnim knjigam pa smo dodali neknižno gradivo: revije, avdio in video kasete, CD, CD-ROMe in DVDje. Oh, najbrž bo spet gužva!

To je bila zgodba, ki ima moder bibliobus za srečen konec.

Jožica Štendler,
Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin

MEDNARODNA SREČANJA

*Interlending and
Document
Supply
7th International
Conference*

PROVIDING ACCESS THROUGH CO-OPERATION

7. mednarodna konferenca o medknjižnični izposoji in dobavi dokumentov je bila v Ljubljani od 1. do 5. oktobra 2001, kot v preteklosti jo je pripravila Mednarodna zveza bibliotekarskih društev in ustanov IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions), tokrat v sodelovanju z **Narodno in univerzitetno knjižnico** v Ljubljani. Programski in organizacijski odbor so sestavljali Pauline Connolly, Sara Gould in Graham Cornish iz IFLA Offices for UAP and International Lending v Veliki Britaniji, Christopher Wright iz Kongresne knjižnice v ZDA, ter Ivan Kanič in Eva Pohar-Sušnik iz Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani.

Dosedanje konference, organizirane so vsako drugo leto, so bile ocenjene kot zelo uspešne, vsake se je udeležilo okrog 180 delegatov, ki so na njih našli priložnost za izmenjavo strokovnih mnenj v teotiji in praksi o medknjižnični izposoji in dobavi dokumentov, tem pomembnem področju zagotavljanja dostopa do informacij. Pred letošnjo so bile konference iz te serije dvakrat v Londonu, nato pa v Budimpešti, Calgaryju, Aarhusu in Pretoriji, sedma letos pa je bila

ponovno pomemben strokovni dogodek, na katerem so se zbrali strokovnjaki z vseh koncev sveta. Na programu je bilo 35 recenziranih referatov iz 21 držav, tri delavnice in okrogla miza o vprašanjih sodelovanja med založniki, ponudniki in knjižnicami pri zagotavljanju informacij v elektronski družbi.

Konference se je udeležilo okrog 150 strokovnjakov iz 33 držav z vseh kontinentov; zastopane so bile Avstralija, Avstrija, Belgija, Kanada, Hrvaška, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francija, Grčija, Madžarska, Islandija, Italija, Japonska, Latvija, Nova Zelandija, Nigerija, Norveška, Poljska, Portugalska, Južnoafriška Republika, Ruska Federacija, Slovenija, Swazi, Švedska, Švica, Nizozemska, Velika Britanija, Združene Države, Venezuela, Zvezna Republika Jugoslavija, Zambija.

Konferenco, ki je potekala v konferenčni dvorani TR-3 v Ljubljani, so v torek, 2. oktobra, ob 10. uri z nagovori uradno otvorili:

- gospod **Graham Cornish**, programski direktor IFLA-inega Programa za splošno dostopnost publikacij (IFLA UAP) pri Britanski knjižnici
- dr. **József Györkös**, državni sekretar Ministrstva za informacijsko družbo
- gospa **Vilenka Jakac-Bizjak**, programska direktorica Narodne in univerzitetne knjižnice
- gospod **Stanislav Babor**, predsednik Zveze bibliotekarskih društev Slovenije
- in **Ivan Kanič**, koordinator organizacijskega odbora

V petek, 5. oktobra, pa je konferenco formalno zaključila mag. **Jelka Gazvoda**, svetovalka vlade na Ministrstvu za kulturo.

Štiridnevni program konference je potekal plenarno in v vzporednih tematskih sklopih:

Uvodno predavanje

Graham P Cornish, Programski direktor IFLA UAP

- From here to eternity – or just a blind alley? International document supply at the crossroads

Co-operating for effective access

- Top performing interlending operations: results of the Australian benchmarking study - Tom Ruthven
- International document supply: providing access through co-operation, a publisher's view - Lex Lefebvre

Looking to the future

- As the British Library moves E centre stage, what is the future for its document supply services? - Malcolm Smith
- The future is now: Canadian libraries implementing the ISO ILL protocol - Gwen Bird
- Slovenia on the crossroads of Central and South Eastern Europe: what is the future of co-operation in the region? - Vida Močnik

Unmediated ILL

- Blurring the edges: optimising options for the end-user - Marian De Saxe
- Can a Subsidised Unmediated Ordering (SUMO) service be a substitute for traditional interlibrary loan and journal ownership? - Louis Houle

ILL in new and emerging democracies

- State and outlook of the development of the system of document delivery for remote Russian users - Nadezhda Erokhina

- Changing information needs in a transition period in Hungary: satisfying demands from print and electronic sources - Éva Kürti
- The influence of the democratic change in narrowing the information gap between the north and south in Malawi: a case of the University of Malawi Libraries - Chrissie Ennie Nampeya
- Interlending and document supply activities in the resource-poor academic libraries in Kenya: an imperative for international collaboration - Eric Ndegwa
- Serials Database: Union Catalogue of Serials in International Agricultural Research Centers (IARCs): an example for global resource sharing - Srirangapatam Srinivas

Monographs

- Digital conversion instead of shipping of books - the Books2u project - Guenter Muehlberger
- Global document delivery over the Internet - Chris Wright
- E-books - the demise of ILL - Anne Morris

Workshops

- **COBISS system and services**
Petar Šobot, Miro Kolarič
- **The new ProQuest 5.0 interface**
Rebecca Larkin
- British Library Document Supply Centre
Access for all: redefining document supply in the e-world
Mick Osborne, Malcolm Smith
- **OCLC introduces new Web interface for OCLC Inter-Library Loans system**
Stuart Hunt, Tony Melvyn

Projects

- Electronic Article Supply - making life EASY-er for all Terry Morrow

- Beyond the photocopy machine - Ronald Dekker
- Evaluation of an Internet document delivery service - Silvana Mangiaracina
- The implementation of ILL in COBISS - Bojan Štok and Bojana Lešnik
- The role of collaboration between the British Library and public libraries in the UK in meeting government agendas on life-long learning and social inclusion - Richard Thurlow

Practical issues

- European University Institute Library ILL service between printed and e-sources: proposals for co-operation - Carlotta Alpignano
- Repository libraries as interlending centres: providing access through co-operation - Pentti Vattulainen
- Accessing documents published in developing countries: publishers, publications, procurement and possibilities - Charles O Omekwu
- Resting on our laurels or producing new growth? IFLA vouchers in the 21st Century - Sara Gould

National systems

- The impact of EIFL direct project on Chancellor College Library of the University of Malawi - Diston Chiweza
- Biblioteca National ILL service: initiatives to enhance interlending - Elisa Soares
- Narrowing the information divide - Solomon Mahapa
- The ILL SBN Project - Claudia Parmeggiani
- ScienceDirect: how to provide wide-range access to electronic information - Miriam de Koning

Consortia

- The free of charge document delivery agreement within the GAELIC consortium - Heidi Visser
- Consortial resource sharing: a new marketplace - Dennis Massie
- Back to the future - when resource sharing seemed to work. The rise and fall of a successful consortial resource sharing network - Terry L Weech

Zaključno plenarno zasedanje

- New opportunities for European and global resource sharing - Janet Lees
- Recent developments in interlending and document supply with a focus on the South African situation - Jenny Raubenheimer

Okrogla miza

Moderator Graham Cornish

"Two's company, three's a crowd".

Providing access through co-operation between researchers and publishers: who needs a librarian?

Sodelovali so: Sally Morris, Kjell Nilsson, dr. Martin Žnideršič in Malcolm Smith.

Konferenca se je ukvarjala z vprašanji sodelovanja pri omogočanju dostopa do dokumentov in informacij, okrogla miza pa je skušala odgovoriti na vprašanje, kdo naj sodeluje s kom in zakaj naj bi si kdo sploh želel sodelovati s knjižnico. Če že založniki sami omogočajo dostop do publikacij in dokumentov, raziskovalci pa poznajo potrebne vire in ponudnike, ali niso knjižnice v tem procesu enostavno napoti enemu in drugemu? Neposreden dostop, ki ga omogoča licenčna pogodba za uporabo elektronskih virov končnemu uporabniku že z računalniškega namizja, postavlja medknjižnično izposajo morebiti v vlogo nepotrebne

in preživele institucije. Zakaj naj bi bilo knjižnicam dovoljeno, da delijo svoje tiskane in elektronske vire, ki jih štiti avtorsko pravo ali posebne pogodbe, z uporabniki drugih knjižnic? Bodo v svetu vzajemne uporabe informacijskih virov knjižnice, založniki in uporabniki uspeli vzpostaviti uspešen trikotnik sodelovanja v zadovoljstvo in korist vseh? Ali pa bo končal knjižničar le kot medel, nezaželen in pozabljen opazovalec cvetočih odnosov med založniki in končnimi uporabniki?

Konferenca je ob strokovnem programu nudila domačim in tujim dobaviteljem opreme in storitev na tem področju tudi možnost predstavitve svojih programov in strokovnih ali poslovnih pogovorov z bibliotekarji. Sponzorji konference so bili OCLC, ProQuest, Emerald, Elsevier, IZUM, Britanska knjižnica in IFLA.

Tako zbrana strokovna javnost vedno želi spoznati tudi življenje in delo gostiteljev, zato so bili za kolege iz tujine predvideni strokovni obiski ljubljanskih specialnih in visokošolskih knjižnic: Centralne tehniške knjižnice, Centralne medicinske knjižnice, Osrednje družboslovne knjižnice, Slovanske knjižnice, Biblioteke SAZU in seveda tudi Narodne in univerzitetne knjižnice. V navadi je, da se v te navezave stikov vključi tudi mesto gostitelj, zato je udeležence konference v torek, 2. oktobra, ob 19. uri v mestni hiši sprejela in pogostila županja mesta Ljubljane, gospa Viktorija Potočnik.

K spoznavanju in bolj sproščeni izmenjavi mnenj in izkušenj strokovnjakov iz različnih koncev sveta pomembno prispevajo tudi družabni dogodki, ki so del konferenčnega programa. Zato je bil v sredo zvečer v Veliki čitalnici Narodne in univerzitetne knjižnice za

udeležence in posebne goste tudi koncert, v četrtek pa slavnostna konferenčna večerja v Grand hotelu Union.

Gostje iz tujine so strokovni del srečanja zaključili s sobotno ekskurzijo, ki jih je popeljala na Bled in v Postojnsko jamo. Po zaključku konference je bil splošen vtis, da so bili udeleženci z vsebino in organizacijo konference zelo zadovoljni. Država gostiteljica naslednje konference o medknjižnični izposoji in dobavi dokumentov, ki naj bi bila leta 2003, še ni znana.

Spletna stran konference, na kateri sta tudi seznam udeležencev in izbor fotografij govornikov in udeležencev, je na naslovu <http://www2.arnes.si/~ljnuk4/ilds>.

Ivan Kanič,
NUK

NIZOZEMSKA, VIDELI SMO TE IN TE DOŽIVELI ali PRIŠLI, VIDELI SO NAS IN SMO ZMAGALI

15. september 2001, Tilburg, Nizozemska, srečanje najboljših evropskih bibliobusov, ki poteka vsaki dve leti. Je kakšna možnost, da gremo tudi mi tja in predstavimo naš bibliobus, ki se nam vedno znova zdi najlepši in najboljši, v vseh pogledih naj? Seveda gremo, se odločimo in zavijamo rokave ter se vržemo v priprave.

Čeprav primanjkuje denarja, imamo ogromno dobre volje, tako da je pol dela že opravljenega. Gremo na lov za denarjem, naš bibliobus mora v svet. Nizozemska naj spozna Maribor in Slovenijo. Že prvi klici in koraki do sponzorjev in donatorjev obrodijo sadove. Trema je prisotna, vendar je je čedalje manj. Spoznavam, da je tukaj važna predvsem vztrajnost. Vsak dan klici, klici in spet in spet pot do raznih podjetij, če je le možno, srečanje z direktorjem. Verjamem, da me imajo že vrh glave, vendar je ves ta trud po dveh mesecih poplačan. Denar je zbran, v vsakem posebej se že rojeva načrt, kako čimbolje predstaviti našo knjižnico in domovino.

Pride težko pričakovani dan, oziroma noč, ko se Tone Stipič, Jože Antolič in jaz v bibliobusu ter Mojca Gomboc, Anica Korošec (ravnateljica Knjižnice Josipa Vošnjaka iz Slovenske Bistrice), Tanja Lapanja (Potujoča knjižnica Ljubljana), Luana Malec (Potujoča knjižnica Koper), Karel Šavel (Potujoča knjižnica Murska Sobota), Robert Kereži (SIKMB) ter Sašo Radič (SIKMB) v kombiju (nekaj ur za nami) odpravimo proti Tilburgu. V bibliobusu imamo veliko reklamnega

materiala o Mariboru, o Sloveniji, o naših knjižnicah. Založeni smo s potico in šarkeljni, ki so jih spekle kmečke žene iz Pernice, z jabolki, grozdem, slanim pecivom, domačim pohorskim kruhom, izbranim vinom. Vse, da čimbolje promoviramo to, kar je naše.

Prvi vtisi ob prestopu nizozemske meje so zelo lepi. Zelene širjave nas vsrkavajo vase, hiše so kot iz pravljice in vsepovsod je polno vode. Vreme na Nizozemskem je poglavje zase. Malo sonce, malo dež, brez dežnika ne gre. Dolga ravnina pred nami nas vabi naprej po tej čudoviti deželi, kjer so ljudje izredno prijazni in komunikativni. Tudi hotel je lep in gostoljuben.

Sobota. Veliki odločilni dan. Ko se pripeljemo v Autotronto je veliki park, kjer je muzej starih avtomobilov, nas gostoljubno sprejmejo in prijetno presenetijo s programom, prevedenim v naš materin jezik. Zelo prijazna gesta, ki nam že zjutraj polepša dan. Na prostoru, ki nam je namenjen, nas čaka prelep cvetlični aranžma, položen na zloženih knjigah. Med parkiranjem vozila si radovedno ogledujemo druge bibliobuse in se primerjamo z njimi. Vsi se strinjamo, da so v redu, lepi, s sodobno opremo, ampak naš se nam zdi, pa saj se ve, kakšen. (Joj, kako nam je všeč !)

Mrzlično se začnemo pripravljati na obiskovalce, ki se že sučejo okrog našega bibliobusa, saj se jim zdi s svojo zunanjo podobo zelo zanimiv. Počasi vstopajo in si radovedno ogledujejo notranjost vozila, nas, še posebej pa jih presenetijo s pripravljenimi jedmi, našimi slovenskimi specialitetami, ki jih najprej oklevaje poskusijo, nato pa kar ne morejo nehati.

Naenkrat je v našem "busu" polno obiskovalcev (dober glas seže v deveti bibliobus), ki se jim že na

obrazu opazi, da jim je pri nas všeč. Tanja, Robert, Mojca, Sašo in Anica se trudijo pri prevajanju in dajanju informacij v angleškem jeziku, jaz po svojih močeh v nemškem, komunikacija je vzpostavljena. Tam, kjer se ustavi, je takoj pripravljen nasmeh, ki je zmeraj in na vsakem mestu dobrodošel.

Zasliši se živa glasba, ki nas napravi še bolj sproščene. Pogledam ven in vidim Anico, kako prihaja s celim bendom k nam. Za nas zaigrajo eno živahno, prav pisano našemu temperamentu na kožo. Pozdravimo jih s kozarčkom slovenskega rujnega in že smo z ansamblom Crusabers Dixsie Stompers največji prijatelji. Vedno znova se tekom dneva vračajo k nam.

Medtem, ko Robert in Mojca lovita trenutke za fotografiranje drugih potujočnikov, je pri nas čedalje večja gneča, ki jo naš Karči pridno lovi v svoj objektiv in napravi resnično lepe posnetke, ki nam bodo vedno znova pričarali v spomin te prekrasne trenutke, ko smo bili tako zelo pomembni. Dan se prevesi v popoldan, čedalje bolj smo nestrpni, kako se bomo odrezali, saj to ni samo predstavitev vozila, ampak tudi izbor najlepšega, najbolj urejenega, z najboljšo predstavitvijo.

Samozavest se nam dviga, saj vsi govorijo le o mariborskem bibliobusu in o Sloveniji. Ura je štiri popoldan, čas, ko se odloča, kdo je najboljši. Cela ekipa sedi za mizo, vsi čakamo, čakamo, Mojca ima roke kot led, jaz nestrpna, vsi ostali se obnašajo situaciji primerno. Vse oči so uprte v gospoda Thea de Koninga, ki razglaša najboljše. Tretja nagrada, ne pridemo v poštev, druga nagrada, nič ni slišati o Mariboru, dlani se mi potijo, ko pride tisti glavni, slavni in odločilni trenutek, ko se bo izvedelo, kdo je NAJ.

Najboljši bibliobus leta 2001 na tem srečanju je bibliobus iz Maribora, se zasliši. Skočim pokonci, iz grla se mi izvije krik veselja, pograbim Mojco, vsi ostali, kot da ne morejo verjeti, da je vse to res. Cela dvorana ploska in se veseli z nami, bend zaigra tuš, nagrada je v naših rokah. Vsi nam čestitajo, naša srca so polna dobrih misli, sreče in veselja, solze v očeh povedo svoje.

Sledijo intervjuji, še zadnji posnetki, poslovilni zvok troblje in že odhajamo z nagrado in predvsem z zelo dvignjeno samozavestjo proti domu. Srečni sporočimo novico našim v domovino, tako da se tudi oni veselijo z nami. Vračamo se vsak s svojimi občutki in vtisi, katerim je skupno to, da so lepi. Spomin na to srečanje bo še dolgo, dolgo časa v nas. Vzpodbujal nas bo pri našem delu, zato vemo, da bomo še naprej takšni, kot smo bili do sedaj ali še boljši.

Trs Ksenija,
Potujoča knjižnica Maribor

2001 CYBERSPACE ODYSSEY – DELAVNICA EAHIL NA SARDINIJU

Od 7. do 9. julija je na Sardiniji v srednjeveškem pristaniškem mestu Alghero potekala delavnica EAHIL (European Association of Health Information and Libraries) z delovnim naslovom 2001 Cyberspace Odyssey. Združenje je bilo ustanovljeno na pobudo evropskih medicinskih knjižnic in knjižničarjev leta 1987 z namenom, da bi izboljšali sodelovanje med evropskimi medicinskimi knjižnicami, zagotovili boljše informiranje in kvaliteto dela medicinskih knjižničarjev, kar pomeni tudi boljše informiranje zdravstvenih delavcev ne glede na državo bivanja. Danes šteje združenje več kot 470 članov iz 25 evropskih držav.

Na delavnici smo obravnavali različne teme: vlogo knjižničarja kot nosilca znanstvenih informacij, pregled in učinkovito uporabo virov informacij po internetu, kritično oceno digitalnih knjižnic ter uporabo in iskanje po elektronskih revijah. Sledila je še predstavitev in obravna posterjev in referati povabljenih predavateljev. V celoti so na voljo na internetni strani <http://pacs.unica.it/alghero2001/main.htm>, zato bova omenili le nekatere od njih.

Po briljantnem uvodnem predavanju Silvia Henina – pregled 35.000 letnega razvoja informacije od prvih najdenih zapisov na skalah in kosteh pa tja do mobilnih telefonov, DVD-ja in informacijskih tehnologij po internetu - se je začel strokovni program delavnice.

Knjižničar, kot nosilec znanstvene informacije pri izvajanju z dokazi utemeljene medicine (evidence based medicine), je bil postavljen prav v sredino informacijskega

vesolja z nalogo približati in ponuditi strokovno informacijo uporabniku glede na njegove potrebe. Obravnavali smo dvoje osnovnih stališč:

1. rastoča potreba po razvoju strokovne usposobljenosti knjižničarjev in informatorjev specialistov glede natančnega določanja izbora željenih podatkov za potrebe zdravstvenih delavcev in
2. vedno večja povezanost obeh strok: medicine in knjižničarstva.

O slednjem je razpravljala Karla Soares-Weisner iz Izraela (Rabin Medical Center, Beilinson Campus) z referatom o določenem primeru iz dnevne prakse bolniškega oddelka. Prikazala je sodelovanje zdravnikov s knjižničarji pri izvajanju z dokazi utemeljene medicine. Da bi lahko sledil najsodobnejšim metodam zdravljenja, bi se moral zdravnik 6 do 8 ur dnevno seznanjati z novo strokovno literaturo, moral bi obvladati vse spretnosti iskanja podatkov po različnih bazah po internetu in še kritično oceniti rezultate narejenih poizvedb. Če upoštevamo njegovo odgovorno delo v klinični praksi, ugotovimo, da brez sodelovanja medicinskih knjižničarjev in informatorjev ni mogoče slediti znanstvenim dosežkom pri izvajanju z dokazi utemeljene medicine. Pri tem je potrebno: 1) pravilno oblikovati zahtevo iskanja podatkov, 2) določiti strategijo iskanja glede na postavljeno vprašanje, 3) omejiti in kritično oceniti dobljene informacije in 4) seznaniti tudi knjižničarja o uspešnosti opravljene poizvedbe v praksi. Seveda pa je potrebno poskrbeti za stalno izpopolnjevanje knjižničarjev tudi pri kritičnem ocenjevanju medicinske literature, saj je kritična ocena potrebna tako pri preliminarnih informacijah,

dobljenih po internetu, kot pri specialnih informacijah, člankih in raziskovalnih poročilih.

Sigrid Gimse in Lena Nordheim iz Norveške (National Institute of Public Health, Oslo) sta predstavili projekt HELSKO, ki je od spomladi 2000 vključeval otroške zdravstvene centre na Norveškem z namenom izboljšanja strokovnih odločitev. Osebe projekta so sestavljali: zdravnik, fizioterapevt, babica, zdravnik/sestra na domu in knjižničar. Izobraževanje je potekalo po medmrežju, za kar je bil v glavnem zadolžen prav knjižničar. Zdravstveni delavci so se seznanjali z iskanjem podatkov po virih EBHC (evidence based health care), na voljo so jim bile tudi smernice in zakonodaja s področja zdravstva in nekaj elektronskih časopisov. Projektna skupina je izdajala časopis, v elektronski in tiskani obliki, kjer je pri obeh knjižničar sodeloval v uredniškem odboru. Podoben projekt za zdravnike splošne medicine je potekal od 1996 do decembra 2000 z namenom izobraževanja in spodbujanja teh zdravnikov za vključevanje v z dokazi utemeljeno javno zdravstvo. Poleg vodje projekta so v skupini sodelovali še trije zdravniki splošne medicine, fizioterapevt in knjižničar, ki je zlasti sodeloval pri posredovanju informacij in pri razvoju spletnih strani.

O kvaliteti medicinskih informacijskih virov je razpravljala Monik Marie iz Stockholma. Poleg tega, da je informacija ustna, pisna in online, mora biti tudi hitra, objektivna, zanesljiva in točna. Njeno kvaliteto zagotavljajo impact faktorji revij, standardizirani izrazi MeSH, izbira vrste publikacije in podobno. Zaradi iskanja po prostem tekstu je zelo priljubljena baza podatkov PubMed, vendar pa je večinoma bolj relevantna poizvedba z uporabo MeSH tezavra in z

določenimi omejitvami iskalnih parametrov. Baza Cochrane Library omogoča predvsem dostop do kliničnih študij z dokazi podprte medicine in je hkrati tudi dobra bibliografska baza pri raziskovalnem delu. Po medmrežju najdemo še številne dobre baze podatkov, ki svojo kvaliteto navadno dokazujejo z oznakami com, gov in edu. Za dobro poizvedbo je potrebno pregledati kar nekaj baz podatkov, knjižničarji moramo našim uporabnikom pomagati pri njihovem iskanju ali pa jih oskrbeti s kar najbolj relevantnimi informacijami na določeno zahtevo.

Marshal Josephine iz Victorie (Avstralija) je razpravljala o vlogi knjižničarja pri oblikovanju spletnih strani za uspešno ponudbo ogromnega števila zdravstvenih informacij zdravnikom, od katerih jih 87% uporablja internet, vendar le 40% v službene namene. Nastaja potreba po novem profilu informatorja, ki bi izhajal iz kliničnega bibliotekarja in bi imel ključno vlogo pri izboljševanju obstoječih in uvajanju novih sistemov iskanja zdravstvenih informacij. To bi bila idealna povezava med sedanjimi medicinskimi knjižničarji in e-health družbami. V Avstraliji so letos predstavili nov Health Online, v katerega se bodo s svojim znanjem in izkušnjami vključili tudi medicinski bibliotekarji, da bo informacijska tehnologija čim bolj prilagojena zahtevam uporabnikov. Naslednji korak bo vključevanje virov v okolje klinike in vključitev v druge klinične sisteme. Medicinske knjižnice bi razvijale, preverjale in ocenjevale storitve internetnega omrežja. Poleg tega bi urejale ustrezne informacije glede odločanja o zdravljenju, rentgenske slike, izvide, recepte, klinične študije, popise pacientov in ostalo. Prav tako bi morali knjižničarji ocenjevati uporabo,

vključevanje in učinkovitost on-line tehnologij, zlasti glede na rezultate zdravljenja.

Ulrich Korwitz je predstavil virtualno medicinsko knjižnico Deutsche Zentralbibliothek für Medizin iz Kölna, ki je največja medicinska knjižnica v Evropi (leta 2000 je imela 513.000 medbibliotečnih zahtevkov!), ima milijon knjižnih enot in 8000 naslovov tekočih publikacij. Poleg številnih uslug uporabnikom in kataloga elektronskih revij vključuje tudi 650 znanstvenih nemških medicinskih časopisov, ki niso vključeni v MEDLINE. Do sedaj so indeksirali približno 40.000 člankov iz strokovnih revij, možnosti naročanja člankov pa bodo še izdelali.

Yeoman Alison – Oddelek za informatiko in bibliotekarstvo Univerze Wales, Abersystwyth, UK - je s sodelavci predstavila izkušnje projekta VIVOS, katerega namen je bil razviti in oceniti metode, oz. zaporedje metod za ovrednotenje in vpliv virtualnih informacijskih storitev na področju zdravstva. Vzporedno so obravnavali pet projektov, dva sta bila dodana kasneje. Opravljenih je bilo preko 130 intervjujev, podkrepljenih še z dodatnimi vprašalniki po pošti. Tako so bili določeni glavni dejavniki, ki vplivajo na razvoj in neoviran potek projektov. Zaključki kažejo na veliko podporo zdravnikov službam, ki jim omogočajo dostop do informacij na način, ki kar najbolj ustreza potrebam njihovih dnevnih delovnih procesov, saj je redna informacija še kako zaželeno. VIVOS je potekal eno leto, od februarja 2000 do januarja 2001, pod vodstvom omenjenega Oddelka za informatiko in bibliotekarstvo, raziskovalci s sedežem v Aberstwythu so sodelovali s strokovnjaki s področja informatike iz številnih angleških

mest, da bi ugotovili vrednost in vpliv virtualnih medmrežnih storitev. Ključni del projekta je usposabljanje strokovnjakov s področja informatike za strokovno predstavitev metod iskanja podatkov in baz podatkov, zanimivih za določene profile zdravstvenih delavcev, katerih zanimanje je bilo veliko, saj so nekateri delali še izven delovnih ur.

V drugem delu so obravnavali potrebo po večjem sodelovanju pri izdelavi enotnih projektov, tako glede boljših informacijskih uslug, izobraževanja strokovnjakov s področja informatike, kakor po bolj organiziranih in urejenih virih informacij. Tako bi po navidezno brezmejnem veselju Interneta lahko varno potovali z "brkljalnimi vodniki", določenimi vzorci uporabe spletnih strani pri podatkovnem rudarjenju, z bankami podatkov in znanstveno organiziranimi sistemi, predstavljenimi v sekciji "Viri na Internetu". Zelo kritične pripombe so bile izrečene tudi o virih na internetu, kjer je glavni problem kakovost. Spletne strani nimajo označene niti odgovornosti, zato morajo uporabniki sami odločati o verodostojnosti dobljenih informacij. Naslednji enako velik, če ne še večji problem, je način iskanja informacij. Za hitrejšo in učinkovitejšo iskanje manjkajo klasifikacijske sheme, slovarji in indeksi, kakor tudi hierarhičen odnos med njimi. Seveda se postavi tudi vprašanje selekcije in kritične ocene poiskanih informacij.

Veliko kritičnih pripomb je bilo izrečenih tudi na račun elektronskih revij, zlasti glede njihove vsebine, ker naj bi jih veliko vsebovalo le izvlečke in kazala revij ne pa člankov v celoti. Po predvidevanju naj bi v svetu izhajalo okrog en milijon revij, od teh naj bi jih bilo na področju medicine 32.000, v elektronski obliki pa le 8.000. MEDLINE redno

obdeluje 3.200 revij, od katerih jih je v elektronski obliki le 160.

Potrebno je omeniti, da s sorazmerno lahkim dostopom do interneta nastaja tudi vedno večja potreba po informacijah uporabnikov zdravstvenih storitev. Precej pacientov ne zaupa več popolnoma zdravstvenim delavcem, temveč išče informacije, da bi lahko sami soodločali pri svojem načinu zdravljenja. Tudi povečano zanimanje za ohranjanje kondicije in zdravja predstavlja veliko potrebo po zdravstvenih informacijah, saj ocenjujejo, da je približno ena tretjina iskanja po internetu prav s področja ohranjanja zdravja. Vloga informacijskih služb in medicinskih knjižnic bo vedno pogostejše seznanjanje teh uporabnikov z načinom iskanja, z vsebino dokumentov in opozarjanje na veliko napačnih podatkov in polresnic, ki se tudi pojavljajo po internetu. Nekatere knjižnice (v Londonu) že imajo poseben oddelek za paciente.

Od slovenskih knjižničarjev in informatorjev smo se delavnice udeležili štirje:

- dr. Anamarija Rožič-Hristovski, Centralna medicinska knjižnica, Ljubljana, z referatom "Odkrivanje vzorcev uporabe spletnih strani knjižnice z metodami podatkovnega rudarjenja",
- dr. Eva Klemenčič, Inštitut za biomedicinsko informatiko, Ljubljana, s posterjem "Primer ocenjevanja kvalitete storitve medicinske knjižnice",
- Tatjana Berger, Inštitut za varovanje zdravja Ljubljana in
- Milena Podgoršek, Onkološki inštitut Ljubljana.

Poleg prijaznega toplega vremena, zgodovinsko in krajevno znamenite pokrajine Sardinije, je potrebno pohvaliti organizacijo EAHIL, ki je z

izjemno gostoljubnostjo omogočila udeležencem, da smo v kratkem času spoznali glasbo, plese, gastronomijo, pokrajino in tudi nekaj zgodovine tega nekoliko odmaknjenega otoka.

Milena Podgoršek,
Onkološki inštitut Ljubljana,
Knjižnica in informacijska služba
Eva Klemenčič,
Inštitut za biomedicinsko informatiko

PREDSTAVLJAMO VAM

NA OBISKU V SLOVANSKI KNIHOVNI

Slovanska knjižnica že desetletja bolj ali manj uspešno sodeluje z nekaterimi sorodnimi ustanovami v tujini, predvsem v slovanskih državah, saj del knjižničnega gradiva zbere z zamenjavo. Največ monografskih in serijskih publikacij zamenjamo s praško knjižnico Slovanska knihovna. V zadnjem času si v obeh knjižnicah še posebej prizadevamo za čim bolj kakovosten in ne samo količinsko bogat izbor gradiva, ki bo slovenske oziroma češke bralce seznanjalo z znanstvenimi dosežki na področju humanističnih ved, pa tudi s svežo literarno ustvarjalnostjo v obeh državah.

Letošnje poletje nas je Slovanska knihovna prijetno presenetila s povabilom na nekajdnevni obisk. Zelo smo se ga razveselili, saj mnogi med nami še niso bili v tej knjižnici. Za nastanitev v stanovanju Češke

narodne knjižnice, delno pa tudi za program obiska je poskrbela prijazna gospa Bohuslava Markova, ki vodi zamenjavo s Slovansko knjižnico. Vabilu sva se odzvali dve bibliotekarki in v Pragi preživeli res lepe dneve.

Gospa Markova naju je natančno seznanila z zgodovino Slovanske knjižnice in njenim zdajšnjim delovanjem. Deluje v sklopu Narodne knjižnice (Narodná knihovna). Obe imata sedež v Klementinumu, nekdanjem jezuitskem samostanu, v središču Prage. Narodna knjižnica je bila ustanovljena leta 1777, štiri leta po ukinitvi jezuitskega reda, in je prostore dobila prav v samostanu tega reda, v neposredni bližini Karlovega mosta. Začetki delovanja Slovanske knjižnice pa segajo v dvajseta leta 20. stoletja in so povezani z ustanovitvijo Ruske biblioteke v Pragi. To je leta 1924 ustanovila češka vlada, da bi v njej našli kulturno zatočišče ruski emigranti, ki so po oktobrski revoluciji množično bežali na Češko. Tri leta po začetku delovanja Ruske biblioteke so vsebino knjižnice razširili na vse slovanske jezike in kulture in odtlej nosi ime Slovanská knihovna. Še pred tem, leta 1922, je bil sprejet tudi zakon o ustanovitvi Slovanskega inštituta v Pragi.

Slovanská knihovna je zdaj razdeljena na devet glavnih oddelkov - glede na slovanske jezike - ter oddelke za literaturo splošnoslovenskega značaja, enciklopedije, rokopise in redki tisk. Knjižnica je namenjena študiju družbenega in kulturnega življenja vseh slovanskih narodov in njihovih medsebojnih odnosov. Zbirajo gradivo vseh humanističnih ved ter seveda izvirno leposlovje slovanskih narodov.

Knjige kupujejo pri najrazličnejših založnikih ali pa jih zamenjujejo s podobnimi ustanovami drugod po Evropi in svetu. Sodelujejo predvsem

s slovanskimi državami, največ z Rusijo. Zahvaljujoč okoliščinam, ki so sledile revoluciji v Rusiji, so ruski emigranti prinesli s seboj veliko knjig in arhivskega gradiva, ki jih danes hranijo v Slovanski knjižnici. Ta fond je zelo cenjen, saj mnogih publikacij zdaj ni niti v ruskih knjižnicah in arhivih.

Iz nekdanjega jugoslovanskega območja so že leta 1929 dobili v dar ugledno zbirko knjig "Ragusiana", ki jim jo je podaril Milan Rešetar. Zbirko sestavlja okoli 3000 knjig, drugih tiskov in rokopisov, povezanih z Dubrovnikom. Temelj zbirke slovenskih knjig je knjižnica dr. Janka Šlebingerja, ki jo hranijo že od leta 1928. Šlebingerjeva knjižnica obsega okoli 3000 knjig slovenske literature od 18. do 20. stoletja. Med temi knjigami so tudi številni prvotiski slovenskih pesnikov in pisateljev 19. stoletja, pomembna starejša slovenska strokovna literatura, redki tiski ter mnogo časopisov.

Po podatkih Slovanske knjižnice znaša njihov celotni fond približno 800 000 knjig in časopisov. Letni prirast je okoli 7000 enot, od tega je okoli 2000 zvezkov periodike. V knjižnici je zaposlenih trideset knjižničarjev, ki skrbijo za nabavo, obdelavo, hranjenje, izposajo ter vsa druga knjižničarska dela.

Knjižnični prostori, katalogi, inventar, pa tudi knjižnični sistem precej spominjajo na staro Slovansko knjižnico v Ljubljani, le da je praška nekoliko večja. V obeh je obiskovalca lahko prevzel prijeten občutek, da se je čas ustavil že pred desetletji. Razlika je le ta, da ti v Slovanski knjižnici zasanjanost prežene pogled na mnogo sodobnejše opremljeno čitalnico, kot jo je imela Slovanska knjižnica v starih prostorih. Slovanská knihovna je s posodobitvijo čitalnice razširila svojo ponudbo uporabnikom tudi z

osebnimi računalniki in dostopom do interneta, še vedno pa ostaja prijazno zatočišče vsem, ki se prihajajo tja le učiti ali pa izposoditi gradivo na dom.

Slovanská knihovna in Narodná knihovna sta seveda samo del praških znamenitosti ob številnih drugih knjižnicah, muzejih, razstavah... Poskušali sva si ogledati vsaj delček vsega tega in ostali kar v starem delu mesta, kjer se je trla množica turistov. Od velike gneče sva si nekoliko spočili na drugi strani Vltave, v zelenju Hradčanov, kjer bi kar še ostali. Po mestu naju je "vodila" tudi Jana Spirudova, nekdanja študentka na Oddelku za slovanske jezike na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

Za pravo občutenje življenja na Češkem sva morali seveda poskusiti značilno češko hrano in pivo. A ob vsem navdušenju nad Prago naju je vendarle prevzemal občutek, da postaja le eno izmed velikih evropskih (svetovnih) mest, ki so si nekako podobna. Kljub temu bi se želeli še kdaj vrniti v to staro "zlato" mesto, saj bi si imeli še vedno kaj ogledati, in seveda obiskati kolege.

Jelka Golli,
Maša Šipič,
Slovanska knjižnica

TRIMESEČNO IZOBRAŽEVANJE V QUEENS BOROUGH PUBLIC LIBRARY

V letu 1999 je Zavod za odprto družbo objavil razpis projekta "Knjižnica kot središče lokalne skupnosti", namenjen državam kandidatkam za vstop v Evropsko unijo. Izbrano je bilo enajst projektov iz sedmih držav, med njimi tudi projekt Knjižnice Otona Župančiča. V okviru tega projekta so bile razpisane tri štipendije za knjižničarje izbranih knjižnic in sicer v Mestni knjižnici v Helsinkih, Splošni knjižnici Queens iz New Yorka in Osrednji in regionalni knjižnici iz Berlina. Osebnost sem se prijavila v New York in bila izbrana poleg Natalije Ershove iz Rusije in Jitke Banzetove iz Češke.

Izobraževanje je potekalo od 7. aprila do 30. junija 2001. Program je bil določen vnaprej, seveda pa sem ga lahko prilagodila lastnim željam. Gostitelji so bili zelo odprti, kolegialni in vedno pripravljeni na številna vprašanja. Program je vseboval spoznavanje knjižnične mreže, enot in dejavnosti knjižnice, njihovih oddelkov in servisov. Prisostvovala sem sestankom oddelkov, sodelovala pri izobraževanju zaposlenih, prireditvah za obiskovalce in seminarjih. Poleg tega sem imela priložnost obiskati letno konferenco American Library Association, ki je bila letos v San Franciscu, Kongresno knjižnico v Washingtonu, konferenco za splošne knjižnice v Binghamptonu ter Brooklynsko knjižnico.

Splošna knjižnica Queens deluje na območju, kjer živi 2 milijona ljudi. Queens je predel New Yorka, ki ga sicer sestavljajo še štirje okraji: Manhattan, Brooklyn, Staten Island in Bronx. V New Yorku delujejo tri splošne knjižnice, ki med seboj niso

povezane: Newyorška knjižnica, ki deluje na Manhattnu, svoje enote pa imajo tudi v Bronxu in Staten Islandu; Brooklynska splošna knjižnica in Splošna knjižnica Queens. Queens Borough Public Library je ena največjih, najzanimivejših in najbolj delovnih knjižnic. Zaposlenih ima 1700 ljudi, sestavlja jo osrednja knjižnica in 62 enot. 80 odstotkov prebivalcev je včlanjenih v knjižnico. To je zelo zanimiv podatek, saj Queens velja za etnično najbolj mešano področje (po zadnjih podatkih tam živi 100 različnih nacionalnosti), torej so člani predvsem priseljenci iz najrazličnejših držav. Enote so med seboj oddaljene največ 2.5 milje (približno 4,5 kilometra), tako da ima vsak prebivalec možnost lahkega dostopa do najbližje enote. Vsaka enota se prilagaja svojemu okolju in svojim bralcem nudi gradivo v jezikih nacionalnosti, ki tam živijo. V letu 2000 so imeli 16 milijonov obiskovalcev in 17 milijonov enot izposojenega gradiva. Svojim članom pa nudijo brezplačen vpis, obisk prireditve in internet.

Knjižnica igra pomembno socialno vlogo in se odziva na potrebe okolja. Sodelujejo s številnimi državnimi agencijami, z različnimi projekti in servisi nudijo novim priseljencem pomoč pri učenju angleščine, pri pridobivanju ameriškega državljanstva, kako napisati prošnjo za zaposlitve in podobno. Celotno delovanje knjižnice je prepojeno s strateškimi smernicami ter z vizijo, poslanstvom, cilji in vrednotami.

Centralna knjižnica je največja enota. Knjižnica je urejena zelo preprosto. Knjige se lahko vrnejo v katerikoli enoti, razen videokaset in zgoščenk. V sprednjem delu knjižnice so police z najnovejšimi knjigami, knjige so urejene po Deweyevi decimalni klasifikaciji, gradivo je označeno z nalepko

(knjige z romantično vsebino so označene s srčki, grozljivke z duhcem). V knjižnici pravijo, da dajo bralcu, kar želi. Tako npr. lahko najdete posebne police s knjigami, ki jih v svojih oddajah predstavlja Oprah (so zelo iskane), ter največje uspešnice avtoric Jackie Collins, ki so prevedene v vse tuje jezike.

Na kratko bom predstavila Oddelek za programe in servise ter njihove projekte.

- **Adult Learning Center:** zagotavlja posebne programe za odrasle, ki ne govorijo angleško. V teh centrih dobijo osnovne informacije o ameriški kulturi, kako uporabljati knjižnico, itd. Imajo 33 učiteljev, 51 razredov, ki imigrante učijo angleščino.
- **Job Information Center:** nudi gradivo o izbiri poklica ter izobrazbe. Center pripravlja tudi on-line vodiče do izbranih virov.
- **New American Program:** Nastal je leta 1977. Je poseben program, ki zagotavlja različne servise za nove priseljence. V začetku je v Ameriki prevladovalo prepričanje, da morajo priseljence spremeniti v Američane brez občutka za njihovo kulturo. To se je sedaj spremenilo. Vlada in z njimi tudi knjižnice pomagajo ohraniti njihovo kulturo in identiteto. Za vse enote pridobivajo gradivo v tujih jezikih in pripravljajo različne prireditve v španskem, kitajskem, korejskem, ruskem jeziku.
- **Servisi za otroke:** Programi za otroke so pomemben del dejavnosti knjižnice. Imajo posebne programe za male otroke in njihove starše, prirejajo pravljичne ure in prireditve, v poletnem času pa organizirajo poletne klube branja, za otroke, ki čez poletje ostanejo doma.

- **CLASP** je program, ki povezuje knjižnico in šole in je program treh javnih knjižnic v mestu New York. Njegov namen je narediti branje in knjige za sestavni del življenja šolskih otrok. Delo poteka na lokalni ravni, program pa vključuje včlanitev v knjižnico, obiske šolskih razredov, delavnice za starše in skrbniki, delavnice z učitelji, poletne bralne programe ipd.
- **Program Latchkey** (pomeni ključ, ki ga imajo otroci obešenega okoli vratu) se osredotoča na nudenje pomoči pri pisanju domačih nalog po šoli in pri preživljanju prostega časa, ko so starši v službi. Uporabljajo tudi video telekonferenčno tehnologijo pri prenašanju matematičnih in znanstvenih programov iz knjižnic v razrede.
- **Servisi za najstnike:** Queens Borough Public Library ima vrsto programov za najstnike. Med njimi je najbolj zanimiv program "Mladoletniki v nevarnosti". Organizira ga Oddelek za varovanje. Najstniki, ki so zagrešili manjše prekrške ali so se v knjižnici obnašali nasilno, niso vrženi iz knjižnice, ampak povabljeni, da sodelujejo pri različnih knjižničnih programih.
- **Oddelek za stike z javnostmi:** 17 zaposlenih dela v treh oddelkih: Odnosi z javnostmi/marketing; Stiki s skupnostjo (politične zadeve), Skupine v skupnostih in produkcija. Objavljajo vrsto publikacij, kot so Bilten za zaposlene, Knjižnične zadeve ipd.
- **Prijatelji knjižnice:** Ti igrajo ključno vlogo pri promoviranju knjižničnih programov in uslug. Ustvarjajo javno podporo za knjižnico, vzpodbujajo prostovoljno pomoč in poskrbijo za neposredno finančno pomoč

prek dela z uslužbenci knjižnice. V QBPL obstaja 27 skupin Prijateljev.

- **Fundacija knjižnice Queens:** Gre za poseben oddelek, kjer se ukvarjajo z iskanjem donatorjev. Z njimi sem se pogovarjala o tem, kako zbirajo denar za knjižnico, kako napisati prošnjo in katera vprašanja si moraš zastaviti, preden zaprosiš za podporo.

Vesela sem, da sem dobila priložnost delati in se izobraževati v tako živahni in zanimivi knjižnici, kot je Queens Borough Public Library. Hkrati sem vesela, da sem lahko mesto New York obiskala pred tragičnimi dogodki 11. septembra. Spoznala sem ga resnično v njegovi najlepši luči.

Vesna Trobec
Knjižnica Otona Župančiča,
Matična služba

POBUDA

Pobudo Silve Novljan za izbiranje *Knjižničarja leta*, je uresničila **Revija o knjigi**. V septemberski številki lahko preberete razpis in se vključite v izbiranje knjižničarja leta in v promocijo tega razpisa ter Revije o knjigi. Mimogrede, popularizacija te revije, njena splošna dostopnost (vsako gospodinjstvo) in branost je tesno povezana s članstvom knjižnic, z uporabo knjižničnega gradiva in razvojem knjižnic. Priporočamo njeno večnamensko rabo!!

OBVESTILA

SVETOVALKA ZA VISOKOŠOLSKE KNJIŽNICE

Vse visokošolske knjižničarje/ke obveščamo, da je v Državni matični službi za knjižničarstvo NUK (na Leskoškovi 12) od 1. oktobra dalje kot *svetovalka za visokošolske knjižnice* zaposlena **mag. Helena Pečko Mlekuš** (telefonska številka 586 13 13, elektronski naslov helena.pecko-mlekus@nuk.uni-lj.si).

IŠČEMO KNJIGE

Knjižnica Pravne fakultete Univerze v Mariboru vljudno prosi vse, ki imajo odvečen izvod, naj ji odstopijo naslednjo knjigo:

CIGOJ, Stojan

Komentar obligacijskih razmerij : veliki komentar zakona o obligacijskih razmerjih Stojana Cigoja. - Ljubljana : uradni list SR Slovenije, 1984-1986. - 4 zv.

Knjige smo pripravljeni odkupiti oz. ponuditi druge v zameno. Prosimo, da se obrnete na Darjo Čokl, po telefonu: 02-250-42-50 ali po elektronski pošti darja.cokl@uni-mb.si

**15. prodajna razstava tuje
literature
FRANKFURT PO
FRANKFURTU**
bo letos med 6. in 13.
novembrom
v sprejemni dvorani
Cankarjevega doma

Knjigarna Konzorcij je letos že petnajstič pripravila izbor najboljših knjig, ki so v tujini izšle v času od oktobra 2000 do septembra 2001. Razstavili bomo več kot 8500 knjižnih novosti, ki jih je izdalo 450 tujih založnikov. Izbirali boste lahko med vsemi področji znanosti in umetnosti, od alternativne medicine do zgodovine likovne umetnosti.

Letos bomo velik del prostora namenili tudi največjim dosežkom na področju leposlovja. Vključili smo vse dobitnike najpomembnejših svetovnih literarnih nagrad, knjige s seznamov najbolje prodajanih knjig uglednih tujih literarnih revij, kot so Magazine littéraire, Bookseller in New Yorker ter leposlovna dela, ki smo jih v Knjigarni Konzorcij v zadnjem letu najbolje prodajali.

Nekaj več kot 80 % knjig bo iz angleškega govornega področja, sledijo nemške, francoske, španske, italijanske, hrvaške, jugoslovanske in ruske knjige.

Frankfurt po Frankfurtu bo v torek, 6. novembra ob 11. uri svečano odprl minister za informacijsko družbo dr. Pavel Gantar.

Razstavo, njene letošnje posebnosti ter spremljevalni program bomo predstavili na tiskovni konferenci, ki bo v ponedeljek, 29. oktobra ob 11. uri v Knjigarni

Konzorcij na Slovenski 29 v Ljubljani.

Prisrčno vabljeni!

Metka Zver,
Knjigarna Konzorcij

PRILOGE

1. V prvi prilogi objavljamo **program in prijavnico** za strokovni posvet knjižničarjev osnovnih šol na temo *"Izločanje in odpisovanje knjižničnega gradiva v knjižnicah osnovnih šol"*. Posvet organizirata 21. in 28. novembra Sekcija za šolske knjižnice pri ZBDS in Državna matična služba za knjižničarstvo
2. V drugi prilogi objavljamo **naročilnico** za dva nova strokovna priročnika, ki ju je izdala Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani:
 - **PREKAT** : Priročnik za Enostavno uporabo KATalogizacijskih pravil.
 - **ZNAČKA** : priročnik za določanje ZNAČnic pri Katalogizaciji.
3. V tretji prilogi objavljamo prvo obvestilo o 2. strokovnem posvetovanju knjižničark in knjižničarjev z mednarodno udeležbo **Razvoj visokošolskih knjižnic za univerzo 21. stoletja**. Posvetovanje organizirata Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani in Sekcija za visokošolske knjižnice Zveze bibliotekarskih društev Slovenije. Posvetovanje bo 28. in 29. maja 2002 v Ljubljani. V prilogi je objavljena tudi **prijavnica za referat**.
4. V četrti prilogi objavljamo **program in prijavnico** za seminar, v okviru projekta CELIP z naslovom **Problemi licenciranja v knjižnicah**, ki ga 16. novembra organizirajo Central and Eastern European Licencing Information Platform, Zveza bibliotekarskih društev Slovenije in Narodna in univerzitetna knjižnica.

DEŽURNI KNJIŽNIČAR

NOVICE IZ KNJIŽNICE PREŽIHOV VORANC V LJUBLJANI

Fotografska razstava Urbana Goloba "Ob poti"

Bogdan Kladnik, eden vodilnih slovenskih naravoslovnih fotografov je bil rojen leta 1960 v Ljubljani. Poleg alpinizma in jamarstva se je predvsem ukvarjal z raziskovanjem alpskih sotesk in nedostopnih kanjonov in je eden izmed prvih raziskovalcev tega nedostopnega sveta tudi v mednarodnem merilu. Prelomnico v njegovem fotografskem ustvarjanju pomeni izid knjige Terra Mystica v letu 1991 in ustanovitev zasebne založbe "Zaklad". Po tem obdobju so sledile njegove številne fotomonografije kot Brdo, Strmol, Snežnik (1993), Soča (1994 in 1999), Ljubljana (1994 in 1999), Idrijski rudnik (1995), Portret Slovenije (1995), Večni krog (1995), Slovenija (1996), Ljubljana (1996), Okus teme (1998), Vipavska dolina (1999) in Gorenjska (1999). Poleg založništva in fotografije se veliko ukvarja tudi z multivizijo. Multivizijo je prirejal tudi v tujini, predvsem v Belgiji, Avstriji, Nemčiji, Franciji in Italiji. V Franciji je leta 1993 na 7. svetovnem festivalu multivizij z gorniško tematiko v Brianconu z multivizijama Večni krog in Terra Mystica dosegel prvo in drugo mesto ter skupni Grand Prix mesta Briancon. Bogdan Kladnik je tudi avtor številnih člankov, reportaž in fotografij v tujih revijah kot so Stern, Belle Europa, Tuttotourismo, Adria itd. V Franciji je pripravil dve samostojni razstavi in sodeloval na številnih jamarskih festivalih.

Odpretje razstave sta glasbeno obogatili kitaristka Alenka Okorn in flavtistka Andreja Humar. Spremne besede k razstavi je imel France Zupan. Odprtje fotografske razstave Bogdana Kladnika je bilo v ponedeljek 22. oktobra 2001 ob 18. uri v galerijskem prostoru Knjižnice na Tržaški 47/a. Razstava bo odprta *od 22. oktobra do 16. novembra 2001*. Ogled je možen vsak dan *od 8. do 19. ure* (ob sobotah do 13. ure).

Vljudno vabljeni

Marko Lakovič

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE A. T. LINHARTA RADOVLJICA

Najbolj brane knjige - odrasli - september 2001

1. Steel Danielle	Pet dni v parizu
2. Coelho Paulo	Alkimist
3. Waller R. J.	Mostovi madisona
4. Coelho Paulo	Veronika se odloči umreti
5. Grisham John	Družabnik
6. Morgan Marlo	Imenovali so jo dvoje src
7. Clark Mary Higgins	Naj ti rečem ljubica
8. Greene Graham	Monsignor Kihot
9. Sheldon Sidney	Prekrižani načrti
10. Clark Mary Higgins	Ne joči, ljubljena moja

Najbolj brane knjige - mladina - september 2001

1. Stine R. L.	Noč, ko je lutka oživila
2. Rowling J. K.	Harry Potter. Ognjeni kelih
3. Stine R. L.	Dobrodošli v mrtvi hiši
4. Stine R. L.	Ne hodite v klet
5. Stine R. L.	Demonska kri
6. Stine R. L.	Prekletsvo mumijine grobnice
7. Stine R. L.	Postanimo nevidni
8. Muck Desa	Lažniva Suzi
9. Muster Miki	Dogodivščine Zvitorepca, Lakotnika in
Trdonje	
10. Ribičič Josip	Miškolin

Najbolj poslušane zgoščenke - september 2001

1. Siddharta	Nord
2. Big foot mama	Doba norih
3. Derenda Nuša	Ni mi žal
4. Dragojevič Oliver	Dvi, tri riči
5. Kovač Tinkara	Na robu kroga
6. Blink 182	The Mark, Tom And Travis Show
7. Karan Goran	Kao da te ne volim
8. Kravitz Lenny	Greatest Hits
9. Limp Bizkit	Chocolate Starfish And The Hot Dog Flavored
10. Lopez Jennifer	J. Lo

ENOTA KNJIZNICA BLAŽA KUMERDEJA BLED

Najbolj brane knjige - odrasli - september 2001

1. Clark Mary Higgins	Še se bova srečala
2. Clark Mary Higgins	Naj ti rečem ljubica
3. Morgan Marlo	Imenovali so jo dvoje src
4. Mcdermid Val	Pesem siren
5. Quick Amanda	Ljubica
6. Steel Danielle	Izginil je
7. Walters Minette	Valolom
8. Blume Judy	Poletni sestri
9. Clark Mary Higgins	Kje sta otroka
10. Grisham John	Oporoka

Najbolj brane knjige - mladina - september 2001

1. Rowling J. K.	Harry Potter. Dvorana skrivnosti
2. Saint-Exupery	Mali princ
3. Stine R.L.	Prekletstvo mumijine grobnice
4. Vidmar Janja	Debeluška
5. Rowling J. K.	Harry Potter. Jetnik iz Azkabana
6. Rowling J. K.	Harry Potter. Ognjeni kelih
7. Stine R.L.	Demonska kri
8.	Skrivna naloga
9.	Škandal v Račjigradu
10. Stine R.L.	Ne hodite v klet

Najbolj gledane videokasete - september 2001

1. American Pie (Ameriška Pita)
2. Pocahontas
3. Slonček Benjamin
4. Pingvin Pingo
5. Kekec
6. Runaway Bride = Pobegla nevesta
7. The Thin Red Line = Tanka rdeča črta
8. Tom & Jerry Kids : Jerry in fižolovo steblo
9. Pikijeve dogodivščine 1
10. Out Of Sight (Daleč od oči)

ENOTA KNJIZNICA BOHINJSKA BISTRICA

Najbolj brane knjige - odrasli - september 2001

1. Sparks Nicholas	Ljubezen v steklenci
2. Clark Mary Higgins	Moja si
3. Barrico Alessandro	Svila
4. Sheldon Sidney	Prekrižani načrti
5. Coenwell Patricia	Padec v smrt
6. Quick Amanda	Ljubca
7. Steel Danielle	Pet dni v Parizu
8. Taylor Bradford Barbara	Njena Pot
9. Andrews V. C.	Jutranje skrivnosti
10. Andrews V. C.	Polnočna šepetanja

Najbolj brane knjige - mladina - september 2001

1. Rowling J. K.	Harry Potter. Ognjeni kelih
2. Brezina Thomas	Krik zlate kače
3. Kaye Marilyn	Amy številka sedem
4. Davies Anita	Poletno sanjarjenje
5. Rowling J. K.	Harry Potter. Kamèn modrosti
6. Rowling J. K.	Harry Potter. Jetnik iz Azkabana
7. Brezina Thomas	Zaklad poslednjih zmajev
8. Bryant Ann	Jamini in mreža laži
9. Dahl Roald	Matilda
10. Jerič Irenej	Dež

Klemen Humerca

Zveza bibliotekarkih društev – Sekcija za šolske knjižnice
organizira v sodelovanju z
Državno matično službo za knjižničarstvo

strokovni posvet knjižničarjev osnovnih šol Slovenije na temo

***"Izločanje in odpisovanje knjižničnega gradiva v
knjižnicah osnovnih šol"***

Posvet bo v *veliki dvorani TR3 (Trg republike 3) v Ljubljani med 9.00 in 17.00 uro*. Ker predvidevamo veliko udeležbo šolskih knjižničarjev, bosta organizirani dve izvedbi :

21. novembra 2001 in 28. novembra 2001

Program:

9.00 – 9.30	Registracija udeležencev
9.30 – 9.45	Pozdravni nagovori (<i>ga. Majda Steinbuch</i> , vodja področne skupine za knjižničarstvo ZRSS, <i>g. Stanislav Bahor</i> , svetovalec za šolske knjižnice DMS)
10.00 – 10.30	Uvodni referat : Predstavitev pravilnika o odpisovanju in izločanju knjižničnega gradiva, ki je nastal kot rezultat projekta Državne matične službe za knjižničarstvo – <i>mag. Nada Češnovar</i>
10.30 – 11.00	Izločanje in odpisovanje knjižničnega gradiva v šolskih knjižnicah – <i>Polona Lah Skrget</i>
11.00 – 11.15	Odmor
11.15 – 11.45	Izločanje monografskega gradiva v splošnih knjižnicah – <i>Vasilija Rupnik</i>
11.45 – 12.15	Izločanje in odpisovanje neknjižnega gradiva – <i>Mateja Ločniškar Fidler</i>
12.15 – 12.45	Razprava
12.45 – 14.15	Odmor za kosilo
14.15 – 16.15	Izmenjava izkušenj
16.15 – 16.30	Odmor
16.30 – 17.00	Zaključek

Kotizacija 6.500 SIT (vanjo je všteti DDV).

Izpolnjene prijavnice (v prilogi) **pošljite do 10. novembra 2001** na naslov:

Nataša Kuštrin Tušek
(*Sekcija za šolske knjižnice*)
Šolski center Nova Gorica
Delpinova 9
5000 Nova Gorica

Glede željenega termina se bo upošteval vrstni red prijav.

Vse informacije so na voljo na tel. st. 05 333 23 40 in po elektronski pošti natasa.tusek@guest.arnes.si.

Zveza bibliotekarkih društev Slovenije
Sekcija za šolske knjižnice

**IZLOČANJE IN ODPISOVANJE KNJIŽNIČNEGA GRADIVA
V KNJIŽNICAH OSNOVNIH ŠOL**

PRIJAVNICA

Ime in priimek udeleženca: _____

Ustanova - plačnik: _____

Naslov ustanove: _____

Davčni zavezanec (ustrezno obkroži): da ne

Davčna številka: _____

Tel./fax: _____ E-mail: _____

Delovno mesto: _____

Datum posveta : 21. 11. 2001 28.11.2001 (ustrezno obkroži)

Kotizacija (19% DDV je vključen v ceno): **6.500,00 SIT**

Podpis udeleženca/ke:

Žig

Podpis odgovorne osebe:

Datum: _____

Prijavnice brez žiga in podpisa odgovorne osebe so neveljavne.

Kotizacijo plačajte na **ŽR ZBDS Ljubljana, 50100-678-47436, po prejemu računa.**

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA
Turjaška 1
1000 LJUBLJANA

Priloga Knjižničarskih novic 11(2001)10

NAROČILNICA

Ustanova: _____

Ulica: _____

Poštna številka: _____ Kraj: _____

Odgovorna oseba: _____ Davčna številka: _____

Naročam _____ izvodov publikacije **PREKAT : PRIročnik za Enostavno uporabo KATalogizacijskih pravil**. Po ceni 2.500 SIT.

Datum:

Podpis:

✂-----

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA
Turjaška 1
1000 LJUBLJANA

NAROČILNICA

Ustanova: _____

Ulica: _____

Poštna številka: _____ Kraj: _____

Odgovorna oseba: _____ Davčna številka: _____

Naročam _____ izvodov publikacije **ZNAČKA : priročnik za določanje ZNAČnic pri KATalogizaciji**. Po ceni 1.000 SIT.

Datum:

Podpis:

Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani
v sodelovanju s
Sekcijo za visokošolske knjižnice Zveze bibliotekarskih društev Slovenije
vabi na

2. strokovno posvetovanje knjižničark in knjižničarjev z mednarodno udeležbo

**RAZVOJ VISOKOŠOLSKIH KNJIŽNIC
ZA UNIVERZO 21. STOLETJA**
Ljubljana, 28. – 29. maj 2002

Prvo obvestilo

Uspeh prvega posvetovanja visokošolskih knjižničark in knjižničarjev novembra 1999 je potrdil, da je izmenjava strokovnih mnenj nujno potrebna, še posebno v pogojih nenehnih sprememb in izzivov sodobnega časa. Zato Vas prijazno vabimo, da z referatom ali posterjem sodelujete tudi tokrat.

2. posvetovanje je usmerjeno k univerzi 21. stoletja. Prenova visokega šolstva je svetovni trend in tudi slovenski univerzi sta vedno bolj vpeti v evropske smernice razvoja. Ali jim visokošolske knjižnice sledijo in kako dobro opravljajo svoje poslanstvo? Ali so že pripravljene na nove izzive, ki jih prinašajo digitalne knjižnice in alternativno elektronsko založništvo? Ali storitve knjižnic dohajajo potrebe uporabnikov?

Vsebinski sklopi posvetovanja so odprti za različne teme:

- **Visokošolske knjižnice kot ogledalo univerze** (vloga in položaj knjižnic v luči prenove univerzitetnega študija),
- **Novi izzivi informacijskih tehnologij v knjižnicah** (znanstveno informiranje v digitalni dobi, hibridne in digitalne knjižnice, elektronsko založništvo, nabava, obdelava in vrednotenje elektronskih virov, izobraževanje za informacijsko družbo),
- **Poslovanje knjižnic** (kakovost in sodobni standardi poslovanja, razvoj knjižničnih zbirk, ravnanje z ljudmi pri delu in odnos do uporabnikov),
- **Mednarodno sodelovanje visokošolskih knjižnic** (možnosti vključevanja slovenskih visokošolskih knjižnic v evropske razvojne projekte in druge oblike sodelovanja).

V okviru posvetovanja pripravljamo tudi okroglo mizo z naslovom:

Kakšno knjižnico potrebuje univerza za 3. tisočletje?

Nanjo vabimo vse, ki pomagajo sooblikovati razvoj slovenskih visokošolskih knjižnic: profesorje, raziskovalce, študente, založnike, predstavnike financerjev in univerzitetnih upravnih organov.

Programski odbor: dr. Matjaž Žaucer (predsednik), dr. Melita Ambrožič, dr. Uroš Kunaver, mag. Anamarija Rožič-Hristovski, dr. Irena Sapač, dr. Alenka Šauperl, dr. Jože Urbanija

Organizacijski odbor: mag. Vera Gradišar (predsednica), Mojca Dolgan-Petrič, Tomaž Fidler, mag. Ana Krašovec-Vrhovec, Alenka Logar-Pleško

Dodatne informacije: Mojca Dolgan-Petrič, CTK, tel. 01 476-3781, mojca.dolgan@ctk.uni-lj.si

Če želite na posvetovanju aktivno sodelovati, Vas prosimo, da izpolnite priloženo prijavnico in jo vrnete organizacijskemu odboru **do 1. decembra 2001**. Predloge vašega prispevka bo ocenil programski odbor do 20. decembra 2001. Rok za oddajo celotnega prispevka je 28. februar 2002. Na posvetovanju bodo predstavljeni tisti prispevki, ki bodo ustrezali kriterijem, in bodo objavljeni v zborniku posvetovanja. Odločitev organizacijskega odbora o uvrstitvi referata na posvetovanje vam bomo posredovali do 15. aprila 2002.

Predsednik programskega odbora:
dr. Matjaž Žaucer

PRIJAVNICA

2. strokovno posvetovanje knjižničark in knjižničarjev z mednarodno udeležbo

RAZVOJ VISOKOŠOLSKIH KNJIŽNIC ZA UNIVERZO 21. STOLETJA

Naslov referata / posterja:

Avtor/ica:

Naslov organizacije:

Telefon, fax:

E-mail:

Kratka predstavitev vsebine referata:

Prijavnico pošljite najkasneje do **1. decembra 2001** na naslov: *Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani, Organizacijski odbor posvetovanja, Trg republike 3, SI-1000 Ljubljana* ali po elektronski pošti: *post@ctk.uni-lj.si*.

Central and Eastern European
Licensing Information Platform

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije in Narodna in univerzitetna knjižnica
vabita na
seminar v okviru projekta CELIP z naslovom

PROBLEMI LICENCIRANJA V KNJIŽNICAH

16. novembra 2001

Konferenčna dvorana Pošte Slovenije, Čopova 11, Ljubljana

PROGRAM

10.00	Pozdravni govor
10.15	Kaj je licenciranje
<i>Tuula Haavisto</i>
10.45	Pregled problematike licenciranja v svetu
<i>Tuula Haavisto</i>
11.45	Odmor
12.00	Primeri tujih licenčnih pogodb
Predstavitev licenčnih principov EBLIDA, ECUP and CECUP
<i>Tuula Haavisto</i>
13.00	Kosilo
14.00 – 15.30	Novela zakona o avtorskih in sorodnih pravicah
Direktiva EU o avtorskih pravicah
Pogodbeno pravo v Sloveniji
<i>prof.dr. Marko Ilešič</i>
15.30	Odmor
15.45 – 17.00	Okrogla miza:
Slovenske izkušnje z licenciranjem
<i>dr. Maja Žumer, Ivan Kanič, dr. Matjaž Žaucer</i>

Dopoldanski del seminarja bo potekal v angleškem jeziku (prevod prosojnic), popoldanski del pa v slovenskem jeziku.

PRIJAVE

Prijave

Vašo pisno prijavo pričakujemo najkasneje do **8. novembra**. Prijavo nam lahko pošljete po pošti ali po faksu.

Odjave

Skrajni rok za morebitno odpoved je dva dni pred seminarjem. V nasprotnem primeru vam bomo zaračunali administrativne stroške v višini 30 % kotizacije.

Kotizacija in plačilo

Kotizacija za udeležbo na posvetu je 8150,00 SIT. Vključuje strokovno gradivo, prevod prosojnic, osvežilne napitke med odmori in skupno kosilo. Kotizacijo plačate na žiro račun NUK pri Agenciji za plačilni promet, št. 50100-603-40295 po prejemu računa.

Informacije in prijave

Telefon: 01/2001-193

Faks: 01/2513-052

Elektronska pošta: lili.hubej@nuk.uni-lj.si

Spletne strani: www.zbds-zveza.si, www.nuk.uni-lj.si

PRIJAVNICA

Seminar

PROBLEMI LICENCIRANJA V KNJIŽNICAH

(Ljubljana, 16. novembra 2001)

Podjetje

Naslov

Ime in priimek udeleženca

Delovno mesto

Telefon

Fax

E-pošta

Davčna številka podjetja

Davčni zavezanec	da	ne
Dovolim, da me vpišete v seznam udeležencev	da	ne

Datum
osebe

Žig

Podpis odgovorne

Prijavnico na pošljite po pošti ali faksu na naslov:
NUK, Uprava, Turjaška 1, 1000 Ljubljana

Faks: 01/25 13 052